AZAL PENAK

Ertzaña

LAUAXETA

—¿"Zereko" urijan ixan dan lapurketea, izpaingijan irakuri dozu?—iñaundu eustan adizkidiak. Lapurketeari baña gixerailketea bere erantsi biar yakon. Amar anei laurlekotan eruan ebazan lapurak eta aretuak gixodolez goritu ebazan. Ankera etzan, ba.

—Izpar ori jo dabe neure begijak. Olakorik asko entzuten doguz aspaldijon gozia dalako lapurketa askoren amea

—Gosiak ostera eztau bayeztu edo laketuten iñor ilterik.

—Gosez zeu il edo zeure gosia ilteko, bestiari bixitzea kendu, bardin dala uste dot.

—Olako esaerakaz etzabiltz ondo, bide txaretik zuaz.

—¡Ez, lasterr jausiko da! Ostu dauzanak eztautso onik egingo, gaba baño len espetxian egongo dalako ¡Neu ixango naz gixon gaizto ori espetxeratuko dauna!

—¿Baña nor dan ete-dakixu? ¿Bart ixan zan lapurketearen bari, oren arin jakin dozu?

—Ara, ortxe jezarita daguan gixona da.

Jatetxe ospetsu baten gengozan, bazkarija jan-ostian, geure espanetan txokor galantak gebazala. Kiaren artetik ikusten zan gixon lodikote bat eta axe ei-zan lapura. ¡Neure lagunak orixe iñuan! ¡Lagun au olerkarija zan!

—¿Izpaingijan eztozu irakuri, gixon lodikotia zala?

—Bai, ori irakuri dot, baña gixon lodikote asko dira ludijon.

—Ogetamar urtetik berogeira artian ei-dabil orain. ¡Orixe berori!

—Geu bere, urte oretan gagoz, ba

—Urdiñez jantzita zala lapurak, izpaingijak agertu dauskube. Besterik zer gura dozu jakin orixe bere urdiñez dago.

—Baña urliaren gurdibiltzaña bere.

Bai, esan lelokerijak, lasterr atxilotuko dot gixontxu au-ta.

—Bigotia eukola bere irakuri dot. ¿Onek eztauko surpulerik?

—Ebai egingo ebalako Ara, eskumako aldian ebaitxu bat dauko. Bai, ba, bixar erik kendutian, ebai ori egingo ebalako. Galduba da, eztautse onik egingo dirubak. Atxilotutera nua.

—Baña gixona, zagoz bakian, ondo jakin baño len ezta ezertxu bere egiten.

—Ertzain baten bila nua, ¿bai?, eta zagoz onen zain.

—Ez, neu enago olako lelokerijen zain

—Orduban, neronek lotuko dau.

Jagi zan bere arkitik eta juan zan mayan eguanaren ondora. Gotik beraño begiratu eutson. Bestiak aren begikune zorotzakatik, edero iruntsiten ebazan olasko iztefak. Gero idikija bere jan eban eta azkenez arautzopil galanta.

"Dijestiño" ona egiten asi zanian, neure lagunak didar-egin eutson: Gora eskubak

Eta esanaz batera izkilu bat atera eutson. Bestiak bare-egin eban eta txokora ixotu. Ardura andirik ezeutson emon eupadeak.

—Oraintxe neurekin espetxera etori biar zara. "Zereko" urijan ixan lapurketea zeuk egin dozulako.

—¿Asko dakixu! ¿Nok esan deutzu, ba?

—Izpaingijak diñozan gauzak zeuri dagotzuz.

—¡Ez orixe! Irakuri egixu bariro

Asi an irakurten: "Gixon lokikote, ogeta amar urterik berogei arterakua, urdiñez jantzija eta ezkerko espan-ganian zauri bat daukona, lapura ixan da"

—¿Entzun dozu, ertzain azkara? Ezkerko espan-gañian eukon zaurija, neuk ostera eskuman daukot.

¡Itz barik geratu zan neure adizkidia! Bein juan lapurak atxilotuten eta beretan uts-egin. ¡Eta ezeban uts-egingo, ba, an eguan gixonkotia uriko ertzain edo polizi gustijen buruba bazan!

Geyagotan ezta sartuko arazo oretan neure adizkidia, ezta, ba, jayo ertzain ixateko

ERRIJETATIK

MAÑARIA

ELIZKIXUNA.—Igande goxian, Aguztzako'ko Neskutza'ren opaz, Jaunartze asko egin zan. Eta aratsaldian be, gure Jauna agirijan zala, elizkixun edera egin zan.

Bata urila'ko enparau egunetan be, gure Jauna agirijan dala Agutza deuna otoiztuten da.

Zeruko Amak onetsiko al-gatu.

LENENGO BARIKUBAN. — Barikuban, saspiretako jaupan, Josu'ren Bijotz gozo-gozuaren aintzaz Jaunartziak eta berarizko otoitzak egiñaz, elizkixun edera egin zan. ¡Aintza Bijotz deun-deunari!

JUAN-ETORIJAK.—Emen aldi luze bat igarota, lengo astian juan zian Santurtze'ra, Kapanaga'tar Bitor eta Pantzeska mutiko zolijak.

—Gazteiz'era juan zan, ango karmeldar lekaimien ikastetxera, Untzalu'tar Erosale neskatil abertzalia.

—Urkiola'ra juan zan egun batzuk igaroten, Zabarte'tar Bedite neskatila.

—Astartian egon zan emen, Etxebaria'tar Katane neskatila.

—Burgos'en urtebete igarota, lengo astian etxeratu zan, Ertzila'tar Karmele, "Urekin"-go neskatila

—Egubenian egon ziran emen, Lizarralde Ata pantzeskatar lekaidie, ta Bengoa'tar Erikarta. Jaun oneik, emengo elexia ikusten etori ziran. Lizarralde Atak, ba, aspaldijon, Bizkai'ko elexetako irudi zarak ikusten ei-diñardu-ta.

GEXORIK.—Egunontan gexorik aurkitzen da, "Uriarte"-ko Goti'tar Ezekel gixona. Arin osatu

EZKONTZA.—Egubenian ezkondu ziran Bilbao'tar Paule neskatile ta Arteaga'tar Eusebi mutila. Bijok, eri ontako seme-alabak eta abertzale zintzuak dira.

Zorijonak, eta osasun bakiaz urte askoan bixitia opa dautsoegu.

AGURTAU — Egubenian, Urkiola'n aguztau gebazan, Enbeita'tar Kepa olerkari ospetsuba ta "Tabiratara" idazle azkara.

Bata egun oretan, eta a txe bertan, aguztau geban "Ane Miren" idazleme azkara be. Ta, "Ane Miren" aizkide matiagaz, Andoni deunaren mendijan ibilaldi edera egiñaz, bariketaldi bat oso atsegiñez egin gendun. ¿Zelan ez? Bilbao'n jayo ta azija dan aren, euzkeraz ain edero egiten dabela ikusi ezkero? Askorentzat ikasbide edera...

IKUAK.—Eguraldi otzakatik eztira elduten Olan jarai ba-darua, aurtengo ikuakaz aborik eztogu asko gozotuko; ezta arto ta babakaz sabairik bete be. Ta auxe tamalgarijena! Ego-axiak putz-egingo al-dau, bestela, lugin gixajuarentzat negargari ixango litzake

EZPIARA. — Eguben arafsaldian, Richiardi txerpolarijaren tafanta, Urkiola'ko aldatzian, iraulketa bat eginda itzuli egin zan; eta, atzeko txiringak zugatz gane baten eta aurekuak lurian ebazala, itxura bildurgarijan geratu zan.

Bertan etori ziran notin gustijak zauritu ziran; eta euren artian batzuk oso txarto. Zauritubak, berriala, Durango'ra ta Bilbao'ra eroan eb-zan.

Arin eta ondo osatuko al-dira danak.

"URIJENA".—Iloren 9'gn., Urkiola'n, "Urijena" ereisten yakon jaya ospatuko da. Au dala-ta, igande oretan, notin asko bertaratuko da; eguraldijak laguntzen ba-dau batez-be.

MAÑARIKO.

SEGURA

ABERTZALIEN JAYA:

Aurretik adierazi genduen bezela, urilaren lenengo iluntzan, eriko txistulari ospetsuak biribilketa edef bat joaz asiera emanda, ospatu ziran abertzaleak eratutako jayaldi bikañak.

Urilaren 2'ko goizean, txistulariak goizeresti bikain bat jo zuten eta 7 terdietan jaupa entzunaz abertzale guziak Jaunartu genduen.

Ondoren, ortik eta emetik, ikurin ta gusti jauparako etori ziran abertzaleak aguztu eta txistulariak aurretik zirala, Mendigoizale, gastetxu, eta Emakumian ikurin-ondoren, Barena'tar Poluikarpa jauna, Gipuzku-Buru-Batzareko lendakari ospetsua eta gure UriBuru-Batzareko lendakaria buru zirala, elizaratu giñan Saseran Ondara Arzipreste jaunak onetsi zituen. Emakumien, Gastetxoen eta Mendigoizalien ikuriñak, beren ama ordeko, Lardizabal'tar Miren Terese, Goena'tar Elixabete eta Erekondo'tar Nekane zirala eta bakoitzaren zaindari Arantzazu'ko Ama, Loyola'ko Iñaki eta Itziar'ko Ama izentatuaz. Bereala Lazkao'ko Lekaime gurgari batek, jaupa asi zuen (Jaupa abestua emateko astirik etzeguelako) eta Afue'tar Joseba jaunak itzaldi asmur, benetan biotza ikutzen zuen bat egiñaz; Oteuna jasotzekoan, ikuriñak auspeztu eta bukatzeak Iñaki abestuaz amaitu zan. Jaupa ondoren, Emakumeak ederki apainduta zeukaten Batzokia'n, euren zaindari, Arantzazu'ko Amaren irudi eder bat arzipresta jaunak onetsi, abesti egoki batzuek abestu eta Afue jaunak beste itzalditxo egoki bat egin zuen.

Au bukatu bezin laisterr, Mendigoizale eta Batzokikoak, Teleria anayak atze-aure zirala, gutxitan ikusten diran aurresku bikain oyetako bat atera ziguten, txalo ugariak irabaziaz.

Gero, 112 laguneko bazkari bikaña, ¡Benetan ederki eman ziguten! (1).

Ondoren Bezko-otoi edo bezperak, Leizaola aldun ospetsua ere antxen genduen. Berealaxe, itzaldia. Iñoiz ezagutu ez dan ainbat lagun eta ogei ikurin eder zinzilik zirala, Ugartetxea, Ganzarain, Artetxe, Ernandorena eta Leizaola aldun ospetsuak, zein-baño-zein, itzaldi bikain-bikain egin zizkiguten. Ez nua zer esan zuten beritzera, guzien biotzetara zuzen-zuzen sartu zirala esatea naikoa det. ¡Gora ta Gora...! abestu ta itzaldia bukatu zan.

Ondoren, Beasain'go bi talde, Ataun eta Legoreta'tik ixil-ixilik etori ziranakin guzira 32 dantzarik benetan atsegin izan zan dantza aldi edera egin ziguten. Tamalez asti gutxitxo, zan, baño Jaungoikoa lagun beste baten, gure dantza ederak astirogo erakutsi bear ditugu, ain atsegin diran ezkero. Angelus'ekin bukatu zan jaialdi oroigari au. ¡Egun alai, baña gentzatsu eta ikasbide ederak utzi dizkiguna! Ondorengo igandietan, Irun'en 9'an, eta Alzaga, Elduayen eta Erezil'en 16'an izango ditugun jaialdiak gogorazi zizkiguten.

Lekunberi'ko Landabal'tar Ane Miren, Donosti'ko E. A. B.'k, Donosti'ko "Gudari,,'k, Usurbil'ko R. Agire'k, eta Arasate'ko Zaitegi'k Uriutizkiak bialdu zizkiguten. Artzelus' gastea ere portatu zitzaigun Maruri'tik Ikuriñarekin etoriaz. Andoain, Ormaiztegi, Beasain, Ataun, Idiazabal, Itxasondo, Legoreta, Lazkao, Zegama, Zaldibi, Legazpi, Irurzun, Olaberi, Ordizia, Gabiri, Mutilo, Zumaraga eta abar'eko aberzaleok bikain erantzun digite. Utsegiñak ere izan bear ditugu, Lazkao, Ordizia edo Barkatu, utsegin badegu, nai ez degula data. Ia aztu zitzaidan, Erauskin emen izan genduela. Eskerak orain guziei, Arzipreste jaun, agintari, Goiburu jaun, txistulari leyal, aureskulari, dantzari eta... barkatu iñor uzten badet, bada... biotzez guzi-guzioi eskerak ematen dizkitzue eta eratzaleoi zorionak.

OTARA.

(1) Gotzai gurgariari uriutidatz au bialdu zitozayon. Bujedo (Burgos) Mateo Mugika.—Segura'ko E. A. B.'ren zabalkunde eta ikurin onespen egunez gotzoi eraztuna mun egiñaz onespen goitara deskatzugu eta laisterr gure astean izan zaitezen Arautzazu'ko Ama neskutzari otoi dagiogu.—Aldanondo-Lendakarija.

ERNANI

Iritxi, ta igaro degu Agoraren 25'karena, gustiz aberkoyaz aspaldiz ikusi ezkenduzan aberzale arpegik ikusi genduzen.

24' aratseko zortziretan "Zintzotasuneko" antzokian antzestu zuten, Euzko-Etxeko autreslarijak "Abaroa eta Babesa". Ongi antzestu emen zuten ta antzokian ziran notiñak naiko lana omentzun abek txalotzen.

Zonionak antzeslari ta zuzendari Toledo, Alberdi'tar Mikel'i.

25iki. Goizeko 6 terdietan biribilketa, Ugalde iru anai txistulari gasteak ta Usurbil'go dultzañeroak.

Jaupa ixila, ta jauna-artzea, Notiñ asko bertara iritxirik.

Jaupa nagusia, goiz-samar izanagatik uri ontako txadon eder ta bikaña kristauz bete zan, iru ikuriñen onespena ikusi nairik Euzko-Abesbatza'k abestu zun, txonitza, Aita Altzo jauna'k, bikain-bikaña, zenbat malko itzule-eragin ote zuten?

Oturuntzan 200 lagun bildu ziran; ¡bukairan baziran abesti ederak!

Ondoren, ezpatadantza, Udal-etxe aurian eun da geyo dantzari, ¡ango arintasuna!

Ta guazan itzaldi ederra; asikera Gastetxuen lendakari dan Lizagara'tar Julene'k eman zun, Guziai eskerak emanez ta Umetxuari didar-egiñaz, ongo elkartu ta gure Ama Aberi Euzkadi'ren aldez zintzo ta gartsu lana-egin bear dutela, ba, emakume izatera iristen diraneko gure Ama Euzkadi azkatua izan dedin. Gustiz txalotua izan zan.

Egiguren ernaniar anderañoak egin zigun itzaldi gustiz polita, ta ondoren Urzelai'tar Julene, Izaurieta, "Altzeta" ta Hernandez gazteiztarak Guziak gogoz txalotu ziran, ta amaitzeko "Euzko-Abendaren Ereserkia" abestu zan, gero dautza iluntzi-rarte.

Txistulariak dultzaiña trikitixe ta abar, Uste digu; guziak pozez biurtuko zirala beren etxietara.

Ta amaitzerako eskerr ugariak egun ori goraltzera etori ziranai, batez-ere txistulari, talde bikañari, ba beren euzko-eresi ederakin notin guzia aidian euki zuten.

EUZKALDUNAK ¿NOIZ ARTE?.—Sail ortan?, ez al dituzu ikusten zure anayak "Euzko Etxea'n? Langilia ¿noiz arte beste oiekin bat egiñik? ¿Ez al dituzu ikusten zure anayak Euzko-Langilien elkartian? Zure sendi, ta zure lanen aldez ezer egin nai badezu, elkartu zure Abenda'ko anayakin.

AITZ-ZOROTZ.

BERMEO

¡ANATASUNA!—Igazi dan igandian arantzale anatasun-artian ospatu-da, langile onen arteko jairik andijena, garantzitsubena, uri onetan.

An ziran ontzi-jaube eta tostartekuak, danak euzko-matetasunian, danak euzko-endako, sendi batian, danak alatasun pozez, 700 eta geyago itxastar eta eritar. ¡A zan anditasuna! ¡A bai, bake donea!

Omen onen zijua uste dot edozeiñek jakingo daula.

Gomutauko, irakurle, Gotxi tar Jeronima espetxian egon zala tostartekuen alde urten ebalako. Ba, igandeko jaya jaun onek igaro ebazan, atsekabe-zoritxaren saritzak, premijotza! opaltuba ixan-da tostartekuen eta ontzi-jaubien artian. Ango edertasuna, besterik ezta ixan ori baño, Meresi-be ixan

Orain nork ukatuko dautse Bermeo kuai, dau-ta.

ezeze Kantabri gustiko tostarteko eta arantzale gustijai legez eskubidia daukoen abots eta autarkija? Zein jaurlari edo agintari dago, ondikaren-be itxurik, gor, uri onetan igandian jazo danagaz, gertau danagaz arantzale tostartekuen alde, ez ikusteko, ez entzuteko?... Zubek ondo dakixube... baño ezin, ezin zarie egijaren alde juan, beste egi... batzubek ez deutzube itxiten-da.

¿EREDU? — Gaurko omena Santiago Diaz eta Jose Maria Montero ri. (Ixan dazela ordu onian gixagaxuak ixerdi asko atara dabe ta) zigorkada asko bere bai, itxaslangile gaizkakundian (?).

Iragarita egoan lez aureragoko egunian, ospatu ziran oturantz aurian jai polit aberkoyak.

Ezpatadantza.

Aurresku tostartekuen eta ontzi-jaubien artian.

Soka-tira arantzale indartsuben artian.

Arta-buru-jokua.

"Kaxarenka", Lekeitio'ko. (Azketsi zeure ixena izpaingi onetan ez urtetia, eztakit-eta). An ziran txaluak eta santsuak, ango anatasuna. Gomutan eukiko dabe euren Txitza gustijan, Bermeo ko arantzaliak euren alde ospaturiko jai andi au igandian.

Eta azkenez oturantza: An ikusi genduzan mai-buruban Zabala'tar Perderika latarija; Basterretxea alduna eta bere emaztia; Zabala'tar Josu; Robles Arangis alduna; Basterretxea endoria eta bere emastia; Orbeta ta Mardones latarijak; Bastera Bilbao'ko Ziñegotzija; Ormaetxea, Olano, Gotxi; tostartekuen lendakarija; Euzko-Langiliena ere bai; Arenaza, Anduiza eta Bilbao lema-zañak; Emakume, Euzko-alderdi, eta Batzoki'ko agintarijak eta abar (euron ixenak ez gomutatiaren eztodaz ipiñi: azketsi).

Oturantza Bermeo ko Asteintza eta Gernika ko Arien jaunak atondurikua ixanda. Ederto.

Aurerago eta jai ostian Euzko-Langiletako eresbatzak Euzko-eresi politak jo ebazan, txalotubak ixanik.

Gotxi jaunari jan-ostian irakuri eutzozan Basterra jaunak kanpotik bidalduriko uriutizkin-itzak. Txalo askogaz saritxurik.

Azkenez: itzaldija Zabala'k. Basterra'k, Zabala'k, Ormaetxea'k, eta itz bi Gotxi'k ere. ¡Ze gauza ederak entzun genduzan bertan. Tamala ez ipintia izparingi onetan bertan egin ziran itz gustijak. Eztago tokirik-be-ta .Baño gusti-gustijak oso txalotuba ixan ziran.

Jaunok aguztu eta iges-egin euzkuben. Erija bake donean geratu zan.

Makiña bat lan egin dabe Koldo'k, Toribi'k, "Itxasua,,'k, Kurite eta abarek jai au gertatzeko. Zorijonak gusti-gustijoi.

IXARO.

Uara.—Basai Deun Kepa'n nintzan egun aretan eta uriutidatziz zorijonak Gotxi'ri bidalduteko asmoz nenguala, itxasora urten geban. Jai ori biarekua zan Gotxi lako aberzale ta gixon zintzo gitxi diralako. Aberijaren semiak oreik dira, oreik. Zorijoneko erijak ain seme argijak sortuten dabezelako.—L.

ERREZIL

¡ABERTZALIAK, EUP! — Ila onen 16'gn (J. l.), izango da gure txoko onetan jai aberkoi bat Azpeitia'ko aberzaliak eratuta. Izango da aratsaldeko lauretan bere -biziko itzaldia. ¿Izlariak? Irakuri aretaz: Zinkunegi jauna, Zubiaure'tar Pidel, Goenaga'tar Pie, Azpeiti'ko emakume Batza'ko lendakaria; Tolosa'ko Leunda, gaste trebe eta gartsua, eta azkenik, Euzkadi gustian ain entzute aundia daukan "Altzeta" jauna. Gañera izango dira bertsolariak, bat beintzat Zarautz'ko "Granada" gastia eta bestia eri onetako "Apeliño", baztaretako antzak ederki astintzen dakiena, dantzariak, eleizkizun bat eta euzko-jaya enparantzan, gau-ezkila jo-arte. Une onetan, gure nayak betetzen badira, eriko abeslari bikaiñ batek abestuko du, "Aguz Miren"... eder-eder bat.

Gure jai au ezta izango zitalkeriak jartzeko, baizik paketsu bakoitzak bere maitasunak azaltzeko eta Eleiza Doneak eragozten ez duan bitartian beintzat gure aberiari Euzkadi deitzeko. Baita ere gure Lagi-Zarak goraltzeko.

Aberzaliak, egun oretan etori gure txoko maite onetara. Jel-alde denok lan egitera.

TALO.

LASARTE

¡IRUN'ERA!—Gauz Uranzu edo Irun'en aberkoi andiak dirala-ta emengo aberzalien artean zaletasun bizia da ara joateko.

Mendigoizaleak, ogeiko-taldea, goizeko bostetan irtengo dira.

Aratsaldian, ordubiak inguru, beribil aundi batean beste gizon-emakume aberzale geyago joango dira.

ANTZERKI-JAYAK.—Negua urbil degula ta Batzoki'ko antzezlari-taldea antzerkijayak gertutzen asi da.

Lenengo ,il onen igande batean, "Maitasun eta Goroto", "Moroi jatora eta "Guzik gaxo" bakarizketa antzeztuko ditu.

¡Ekin mutilak!

GAUZAYA.— Igazitako astea ezkeroz, aspaldian ain bearezkua zan gauzai edo serenua badegu.

Bijoakio endore jaunari gure zorion beroena erian aspaldi nabaitzen zan utsunea bete dualako.

EZKON DEYAK.—Igandeko jaupa nagusian irakuritako ezkon-deyak:

Larañaga'tar Markelin jauna, Santa Kruz'tar Atsane andereñoa eta Aramaka'tar Luken jauna Alkorta'tar Bitore.

Zorionak.

A-BI.

Uara.—Ixenak aldatu dautzudaz. Antzerti-lanak egiteko asmua daukazube ta lan edera orixe. Euzkotarai atsegin yakez antzerkijak. Neguban antzeztu egixubez ilean bi bidar gitxiyenez.—L.

EIBAR

ISABA'RA. — Larunbatean joan ziran emendik, Kareaga'tar Eskarne, gure eletari bikaña, bere osaba Gisasola'tar Jon eta Agire'tar Joseba Andoni, aldun kementsuba.

Gogor-egin zutela irakuri degu. ¡Baita, biar ere! Nabara bearsu dago-ta.

OMENA.—Alargunaren jatetxean izan igandean, Ormaetxea'tar Gartzen, "Bide Onera",, "koperatiba'ko" lenengo batzordeko lendakaria izan zanaren omenezko oturuntza.

Aren urengo, euzko-abestiyak.

ANTZESKIXUNAK.—"Trokel de raza" eta "Jauntxua" antzerti idaztiyak dutenari, aren eskatzen yaken bidaldu dezala Eibar'ko Batzokira igekitu edo "Kopixak" ateratzeko.

Ziur esaten zayo, bialduko zayola.

ABERTZALEAK LAN EGIN!—Adizkideak: udaldia igaro dan ezkero, eldu zaigu beriz ere, lanerako garaya. Orain igaz bezela, egin bear degu edo oraindik ardura geyagorekin.

Ikastolako lanak gertau dituztez. Antzeskixunetarako lagun geyago biar da.

Deun Ander egunerako, zerbait gertatzeko asmoa egon bear du, beraz, egun ortako jaupa guk abestua izan biar litzake.

Ez utzi lan abek puzkatutako sakelian...! Aberzaleak, zar eta gaste: guziok lanera Aberiaren alde!

IRUN'ERA.—Gogo aundia dago, gauz Irun'go aberzale-jayetara joateko. Mendigoizale "Jai!"-koak artu dute euren gain belbil aundi bat.

Itxartu daiguzen Bidasoa'ko anayak, danok alkartuta!

LAKATZA.

LEZAMA

ETXE BARIJA. — Bixi-toki biko etxe bari eder bat egiten dabiltz Madariaga auzuan, geure lagun matiak diran Zarate'tar Julen eta Etxebaria'tar Alesander.

Aurera mutilak, eta egin etxe bari asko geure erijan.

AGURTZA-IGANDIA.—Gustiz andikiro ta beste urtetan baño notintza andijaguagaz ospatu da geure erijan agurtza -igandia. Goxian eririk geyenak Jaunartzia egin eban, batez-bere gastedijak, eta aratsaldian, be, elizkixun ederak ixan ziran, agurtza abestuba txonitza ta beste abesti batzubekaz igandia ederto amaturik.

APUR BAT OSATUTA.—Entzun dogu apurtxu bat osatuta aurkituten dala, Zarate'tar Deunorone. Asko atseginduten gara

BATZOKIJAN. — Entzun dogu lasterr itzalditxu edo beste zerbait egiteko asmua dagola geure Batzokijan.

Biar-biarekuak dira itzaldi orek geure eriko notiñak apur bat berotuteko.

EGURALDIA.—Gabetan ozkarbi egiten dau ta apur bat epelduten ezpadau, soloetako igali geyenak ondo eldu-barik etxeratu biarko dira. Tamalgarija orixe benetan.

EIZTARIJAK.—Igandetan ardura andi bategaz ibili biar da bertoko solo-egaletan eta mendijan be, bada gudaketan baño bere ots geyago ateraten dabe of "txinbo"-tan dabiltzanok-eta.

NASKALDIJA. — Emen aguztau dogu geure lagun matia dan Z. eta Bilbao'tar Jakoba. Ongi etorija.

IRAKURI. — Eritarak, eta batez-bere aberzaliak; igandiatan geure erian daukazube euzkeraz idatziyako asterokuak eta biartuta gagoz danok eurak irakurteko, batez-bere geure "Euzko" asteroko polita.

TXIRI.

ELANTXOBE

AGUR. — Aspaldiko "Lauaxeta", agur euri. ¿Zelan ibili az? Jakin juat oturuntza eder bat ixan zendubela Lekeitio'ko Batzokija'n. Baña tximiñoyak. ¡Elantxobe'kuak ziran gero! "Tutian" egin ete-dozu aspaldiyon! Lasterr ikusiko-aut azkenak egiten. ¡Oretan eta olerkijetan eztauko areriyorik! (1).

MIKEL DEUNA.—Geure alderdiko zaindari onen egunean eri osua aurkitzen zan "pitxiz" apainduta, Kistar-ziñismendun eri onetan etzan gitxijako itxadoten.

NATXITUA'RA.—Auzo-eritxu oretan jai aberkoyak egingo dira lasterr. Bertara juateko alatasuna agertzen da.

JUAN-ETORIJAK.—Geure artian ixan doguz Anzuriza'tar Koldobika "Rosita" itxas-ontziko makiñistia. Bata Palacios'tar Joseba Iñaki "Mon-seny" itxas-ontziko jate-zaña bijok abertzale zintzuak. Egun pilo bat geure artian igarota itxasoratu da. Naberan'dar Kepa "Manu,,'ko pilitua.

"ITXASERTZE,,'RI.—¿Zer egiten dok "Itxaserrtze" matia izparingi onetan idatzi barik? Euk ain ederto idazten dokan eskero neuk baño erezago dok eri onetako izparar batzia. Neuk, ondo dakik, ba, "Kiru,,'ren antzian ibili biar juat. Erantzun ba.

OGOÑOPE.

Uara.—Musian txapeldun urten juat Lekeitio'n. Patxi eta Klaudio'ri ederak emon neutsezan. Lasterr ipuña egingo jua EUZKADI'n ango gora-berakaz.—L.

AZPEITIA

IRUN'ERA.Gauz, igandez, Irun, esi egingo diran euzko-jayatara juateko gar aundia nabaitzen degu. Mendigoxaliak eta Euzko -Etxea'k berebil bana artuta daukak exerleku geyenak osotuta egonik Azpeitiar aberkidiak! Gauz al badezute beintzat Irun juan zaitezte, atzeritar areriyoz inguraturik dauden irundarai lagundu eta adoretsera.

AZIYA EREITEN.—Azpeitia'ko Euzko -Etxera'k il onen 16 ta 23 garen egunetarako Erezil ta Beizama auzo uriyetan euzko-jayak eratu ditu. Euretzaz urengo egunetan idatziko degu.

EZPATADANTZARI BERIYAK. — Euzko-Etxean ezpatadantzari taldiak gertatzen gogor ari dira. Euretako talde batek lenengo agerpena Erezil'en egingo du.

NASKALDIJA. — Donostia'tik etori da Juaristi'tar Margarite emakume aberzalia udaldia mirabetzan igarota. Ongi etori. Emen aguztu degu Goenaga'tar Damen Bergara'n bizi dan eritar aberkidia.

Enparan'dar Eroman'en emastiak aur batekin bere sendia geitu du. Zorionak.

Gazteiz'a jun da Azpiazu'tar Iñaki apaizgaya. Ikastaro on batzuek egin.

EUZKO-LANGILIAK.—Ostiralez euren batzara izan zuten. Bazkide asko bildu zan. Idazkaritzan zegon utsuna betetzeko Aregi'tar Keledoni autu uten. Aurera euzko-langiliak.

KIROL.

MUXIKA

Aurtemingo batzarian emakumok atondu gintzazan, eta geure arazu ederto biribildu.

Emakumok min bizkorekuak gar ten dabe, baña gaurko gixon epelak bat bizkortuko ba-dira bai biar be.

Eskerak geure ekiñari prakadun bizkortu diralakua dirudije, ba.

Uri-Buru-Batzar'eko eta Emakume dakarijak diranen aginduz gaur arats lauretan emengo Batzokija'n batz ixango da, garantzizko batzara. Bera kun oneitako bazkide batek be ezt tzaeratu barik geratu biar.

AXPE BUSTURIA'RA. — Igar igandian Axpe'ratu ziranak asko ixa Muxika'tik be bai batzuk, eta euren Emakume Aberzale-Batza'ko lend lendakari-ordia eta idazkarija, eta u til gañera. Danak juan ziran pozik, e zago etori ango jai edera ikusita, e za asko ikasita gañera.

Geure aizta matia dogun "Txind mia" be eurakin etori zan.

NASKALDIJA.—Emakume Ab -Batza'ko bazkidia dan Madariaga'ta irakasle-geya, Gazteiz'era juan da. kiz'tar Elbire, irakaslia, Oñate'ra. tik etorita emen aguztu dogu Ara dar Ixidore neskatilea.

Goitia'tar Gotzon mutil gastia be tziik etorita dago.

ETXE-ALDATZIA. — Agire'ta emengo bitxabaletako lan-zai edo ka Gernika'ra juaku. Ondo juan, ba, t bixi.

MUXIKA.

"EUZKO"

Asteroko aberzale onen 11'garen kija eskubetaratu yaku, eta lengo begiko ixan ba-yakun, oraingo au gitxijago.

Dakazan irakurgayak benetako i garijak dira. Eta apaingaritzat da argazkijak be ez edozelakuak.

Igazi dan asteko "Euzko" osuan zala diñue eta gaurko au be ondo a Saltzalak be "Euzko irakuri" didar ikasi dabe, eta erostzalak be bai "In -ordez txakur nausija emoten.

"Gastetxu" be polita dator. Ma -txakuraren ipuña polito dago. Gur kato-mutikuak bai-dabe nun astija emon.

¡Irakuri, ba, "Euzko", "Euzko" arpidetu, "Euzko,,'ri emoten yakon Euzkadi Ameari emoten yako-ta.

Olareaga'tar J
Suduf, estari eta belarietako sen
CORREO, 50. — TOLOS
Urutizkiña, 269

Aranburu'tar
AZAL ETA TXIS-BIDIA
Fueros, 5, 3°. DONOS

MARTIKOREN
Begiyetako gexoen sendagi
Garibay, 15 bis, 2.° DONOS

TEMAS VASCOS

La misión de los crític

Unos pocos escritores y propagandistas actúan de árbitros en el campo de toda manifestación literaria vasca.

Si no son más que ellos los que mayor cultura poseen en este sentido y, por lo tanto, son los más capaces para juzgar debidamente las cosas, no es extraño que aparezcan con frecuencia sus firmas con variaciones sobre el mismo tema.

Misión delicada la del crítico que tiene que lanzarse a sentar afirmaciones sin mirar qué impresión puede causar a los lectores.

Dígase que el crítico no se encuentra solo en esta tarea desagradable, sobre todo para espíritus imparciales. Antes de hacer públicas sus manifestaciones suele haber, por lo general, un intercambio de impresiones, y con esa confianza descubren su opinión que, aunque parezca particular, muchas veces no es así.

Y eso sí; debe ser imparcial un crítico, sobre todo en los momentos en que su opinión ha de ser definitiva, porque si no ocurre a veces que por no saber contenerse al impulso vehemente de las primeras impresiones, pierde la crítica de interés y acierto antes de mucho tiempo y los conceptos adquieren un matiz anticuado, cuando no un contraste formidable entre el poeta y lo que se ha dicho de él.

Así como he dicho poeta podía decir en su lugar músico o cualquier otra cosa, siendo así que en todos los sentidos del arte no es difícil notar cierto predominio de favoritismo y atenciones particulares por parte de los críticos en la manera de emitir los juicios.

Son actos de medro personal del que todos más o menos debemos de acusar si queremos ser sinceros.

Tanto repetir los conceptos, sin embargo, y buscar cualquier motivo de exhibicionismo sin miedo ni reparo alguno de que las opiniones han de trascender al público, cansa un poco a los lectores y, sobre todo, hacen dudar de la fidelidad de las observaciones que hace el articulista.

卐 卐 卐

Hubo, recuerdo muy bien, un período en el que se debatía con mucho acaloramiento la nueva moda'idad de algunos escritores y poetas que se llaman modernos. En el debate intervinieron firmas autorizadas, como "Euzkaldun bat", "Barrensoro", "Larreko", "Lixardi", "Lauaxeta" y algunos otros en un plano quizá disimulado, pero más modesto.

Por fin, de alguna manera se dió remate a la polémica, con las palabras cordiales y simpáticas del bueno de "Lixardi", que dijo que no quería que se le nombrara más para nada "er onerako eta er txarrerako"; es decir, ni para elogiar ni para censurar.

"Orixe", ilustre escritor y conocedor de los diversos giros de nuestro idioma, el traductor de "Mireio", acierto que para mí no es fácil de imitar, continúa esta temporada haciendo la crítica de los más destacados poetas que han tomado parte en los concursos anuales de la fiesta de la vasca.

Labor interesante como difícil a sobre todo, de mucha utilidad para va orientación de la poesía vasca para el engrandecimiento de nuestro

No cabe duda: de aquí en adela brá más crítica, y aunque dado el c nuestro, ha de reinar más o menos rancia para con los más débiles y qu ten grandes conatos para encami pasos por la senda del arte, se nos exigir mucho más de lo que se exigido hasta ahora, porque cada tomando más incremento la vida r tista del país y el arte, la litera nuestro folklore cada día va conq nuevo terreno hasta llegar a la cum una categoría superior. Todo ello se tar el sabor a lo netamente vasco; ría la forma.

Ahí está el txistu; de una prenda lica que era, se ha convertido en mento de música moderna.

Ved lo que importa hoy en día curso de aurreskularis y el esfuer supone la preparación de una obra ta por el Tribunal. Hoy ya no act mo "juglares", sino como artistas, es verdad que el txistulari nunca "juglar", pues no tocaba por ganar llas notas del "Iriyarena" y del -susko", que tanto éxito tenían el San Sebastián y el Carnaval, por toca a la ciudad de Donostia, no importancia bajo el punto de vista ante las obras que se ejecutan hoy más humilde txistulari y que son contextura estética con todos los le la armonía y del contrapunto

Y con el material de las sencillas días vascas ha hecho el P. Donos ejemplo, una maravilla de arte en preludios vascos ricos de modulaci originales por su forma.

El material es el mismo; sólo ca desarrollo de ese material brillante tras melodías. Por eso los himnos vascos arrancados del arsenal in de nuestro cancionero vasco.

El hecho de ser nueva la compos puede remediar el defecto del sel sonal que le da el autor a su obra tos himnos, que son para reaccionar tras masas e imprimirlas el aliento lor que necesita la raza, no pued de tanto empuje ni mucho menos melodía popular.

Esta digresión se ajusta al cont nal de este escrito.

Puedo anticiparles si quieren el verdadero de las frases, y es que al del modernismo no se excluye lo de la materia y el valor intrínseco tradición, como tampoco al decir zarra" se entiende escuetamente el do de más o menos años, sino la n del contexto y el espíritu del que e

(Continúa al final de la primera c de la página siguiente).

ARRIETA - BITXIZALEA
Legazpi, 10 - DONOSTIA - Urrutizkiña, 13.777

SE RECOMIENDA POR SI SOLO EL ALIMENTO INSUPERABLE
ALAR-ONENA
Olo afautzagilientzat eta txitak azteko. Utsik ematen ez duten jatekuak: Aragi afain eta azuf-irin "Alar Onena". Especialísimo para gallinas ponedoras y cría de pollitos. Resultados garantizados Harinas de carne, pescado y hueso "Alar Onena".
Maria J. Esnaola
Miracruz, 21 SAN SEBASTIAN Teléfono 12014
¡ALERTA! EXIGID SIEMPRE LA MARCA "ALAR ONENA"